

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4ObdoG/1/2017
Identifikačné číslo spisu: 1415211973
Dátum vydania rozhodnutia: 23.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1415211973.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Savencia Fromage & Dairy SK, a.s. so sídlom 1. mája 124, Liptovský Mikuláš, IČO: 34 120 149, zastúpeného JUDr. Miroslavom Lehotským, advokátom so sídlom Milana Pišúta 936/16, Liptovský Mikuláš proti žalovanému Tomáš Kubinec - ZELENINÁRI s miestom podnikania Ladislava Sáru 423/2, Bratislava, IČO: 41 635 558, zastúpenému Mgr. Karolom Fajnorom, advokátom so sídlom Krasovského 13, Bratislava o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 12Cb/233/2015, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/64/2017-294 z 31. mája 2017 v znení opravného uznesenia sp. zn. 1Cob/64/2017 zo dňa 12.02.2018 takto

rozhodol:

Dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky o d m i e t a.

Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov konania o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky.

Odôvodnenie

1. Podanou žalobou sa žalobca voči žalovanému domáha zaplattenia ceny za dodávky tovaru vo výške 39 792,08 eur s príslušenstvom. V priebehu konania podal žalobca návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia z dôvodu, že má dôvodnú obavu, že vymoženie jeho pohľadávky, resp. jeho exekúcia bude ohrozená, prípadne, vzhľadom k výške dlhov žalovaného, úplne znemožnená.

2. Uznesením č. k. 12Cb/233/2015-248 z 25. novembra 2016 Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) zriadil v prospech žalobcu: Savencia Fromage & Dairy SK, a.s., IČO: 34 120 149, so sídlom 1. mája 124, 031 80 Liptovský Mikuláš, záložné právo k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalovaného: O. S., r. O., nar. XX.XX.XXXX, D. XXX/X, XXX XX W., zapísaným v katastri nehnuteľností Okresného úradu Senec, katastrálny odbor, Okres: Senec, Obec: I., Katastrálne územie: I., na Liste vlastníctva č. XXXX, v Časti „A - Majetková podstata“ ako PARCELY registra „C“ evidované na katastrálnej mape, Parcelné číslo XXXX/XXX, Výmera 466 m², Druh pozemku Ostatné plochy, (Spôsob využ. pozemku XX), Parcelné číslo XXXX/XXX, Výmera 214 m², Druh pozemku

Zastavané plochy a nádvoría, (Spôsob využ. pozemku XX), a k Stavbe: súpisné číslo XXXX postavenej na parcele číslo XXXX/XXX (Druh stavby 10), Popis stavby: rodinný dom, (Umiest. stavby 1), v Časti „B - Vlastníci a iné oprávnené osoby“ Účastník právneho vzťahu: Vlastník, Por. číslo 1 na žalovaného: O. S., r. O.. nar. XX.XX.XXXX, D. XXX/X, W., PSČ XXX XX, SR, Spoluvlastnícky podiel: 1/1 (v celosti). Súd prvej inštancie skonštatoval, že existuje obava, že exekúcia bude ohrozená a to najmä s poukazom na výšku dlžnej sumy, v spojitosti so značným časom omeškania s plnením, ako aj existenciu iných záväzkov.

3. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením č. k. 1Cob/64/2017-294 z 31. mája 2017, v znení opravného uznesenia sp. zn. 1Cob/64/2017 zo dňa 12.02.2018, napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh žalobcu zo dňa 10.11.2016 na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia v celom rozsahu zamietol. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie v napadnutom uznesení žiadnym spôsobom neosvedčil primeranosť návrhu žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia vo vzťahu k hodnote nehnuteľností vo vlastníctve protistrany, na ktoré žalobca žiadal nariadiť zabezpečovacie opatrenie a ktorá je podľa názoru odvolacieho súdu neprimeraná, nakoľko je nepochybne v nepomerne väčšej hodnote, ako je výška spornej pohľadávky žalobcu. Zároveň odvolací súd nesúhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie o osvedčení obavy z ohrozenia výkonu exekúcie, nakoľko osvedčenie naliehavosti procesnej prevencie nevyplýva z návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a listinných dôkazov založených v súdnom spise. Žalobca tiež nepreukázal, že žalovaný nakladá so svojím majetkom s cieľom zbavovať sa ho, pričom nie je možné prihliadať len na domnienky žalobcu bez reálneho základu.

4. Na podnet žalobcu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len („generálny prokurátor“) v zmysle § 458 Civilného sporového poriadku (ďalej aj len „C. s. p.“) dovolanie generálneho prokurátora, v ktorom uviedol, že uznesenie odvolacieho súdu vychádza z právnych záverov, ktoré sú svojvoľné a neudržateľné, keď odvolací súd vychádzal z nesprávneho právneho názoru, že predpokladom vydania zabezpečovacieho opatrenia je skutočnosť, že výška zabezpečovanej pohľadávky je primeraná hodnote veci, na ktorej sa zriaďuje záložné právo.

5. Generálny prokurátor v dovolaní uviedol, že nosnou myšlienkou pre vytvorenie inštitútu zabezpečovacieho opatrenia bolo pri rekodifikácii civilného procesu práve to, aby sa umožnilo zriadiť zabezpečenie na majetku žalovaného aj v prípadoch, keď je výška vymáhanej pohľadávky podstatne nižšia ako hodnota zábezpeky. Zriadenie záložného práva na veci žalovaného je podľa jeho názoru miernejším obmedzením, ako zákaz dispozície s vecou, ktorý je možné dosiahnuť neodkladným opatrením. V prípade zriadenia záložného práva môže dlžník založenú vec previesť na iného a môže ju ďalej založiť. Záložné právo umožňuje zabezpečiť aj pohľadávku s nízkou nominálnou hodnotou na veci s podstatne vyššou hodnotou. Pre tento inštitút teda má byť charakteristické práve to, že sám svojím obsahom rieši proporcionalitu medzi zabezpečenou pohľadávkou a výškou zábezpeky, Záujemca o kúpu veci nemusí byť odradený od kúpy, ak je vec založená pre pohľadávku s nízkou hodnotou. Rovnako platí, že iný veriteľ dlžníka môže mať reálny ekonomický záujem prijať ako zábezpeku vec, na ktorej viazne záložné právo zabezpečujúce pohľadávku s nízkou nominálnou hodnotou. Generálny prokurátor zároveň v rámci porovnania následkov nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým je uložený zákaz prevodu nehnuteľnosti a následkov zriadenia sudcovského záložného práva, uzatvára, že oproti zákazu nakladať s nehnuteľnosťou, v prípade zriadeného záložného práva nedochádza k prekročeniu účelu zásahu práva na pokojné užívanie majetku. Sudcovské záložné právo v porovnaní so zákazom dispozície s vecou predstavuje preto zosúladenie našej právnej úpravy s článkom 18 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý vyžaduje, aby zásah do práv garantovaných dohovorom neprekračoval účel obmedzenia. Z uvedených dôvodov zakotvil Civilný sporový poriadok vzťah subsidiarity zabezpečovacieho opatrenia vo vzťahu k neodkladnému opatreniu. Keďže zabezpečovacie opatrenie je prima facie „proporcionálnym zásahom do práva na pokojné užívanie majetku“ platí, že neodkladné opatrenie súd nariadi iba vtedy, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím (teda miernejším) opatrením (§ 324 ods. 1 C. s. p.). Právna otázka nastolená týmto dovolaním generálneho prokurátora má zásadný význam z hľadiska vývoja judikatúry a preto generálny prokurátor považuje za potrebné, aby bola zodpovedaná dovolacím súdom. Cestou riadneho dovolania by dovolaciemu súdu

nemohla byť položená, keďže dovolanie nie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia prípustné. Zároveň na podporu uvedenej interpretácie uviedol aj argument porovnaním inštitútu exekučného záložného práva a sudcovského záložného práva, keď dospel k záveru, že ak zákon výslovne umožňuje zriadiť exekučné záložné právo na nehnuteľnosť aj vtedy, keď vymáhaná pohľadávka neprevyšuje 2 000 eur, teda aj v prípade zjavného rozdielu medzi hodnotou nehnuteľnosti a nominálnou výškou pohľadávky, potom platí, že sudcovské záložné právo možno tiež zriadiť za podobných skutkových predpokladov. Okrem všetkého uvedeného považuje konštatovanie odvolacieho súdu, že žalobca neosvedčil ohrozenie exekúcie za zjavne svojvoľné, keďže žalobca osvedčil výpisom z katastra nehnuteľností, že na predmetné nehnuteľnosti sa vedú viaceré exekúcie. Je preto evidentné, že ohrozenie budúcej exekúcie na vymoženie pohľadávky žalovaného sa už lepšie osvedčiť nedá.

6. Zároveň generálny prokurátor bližšie zdôvodňuje prípustnosť dovolania v predmetnej veci, a to otázku subsidiarity a proporcionality. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripúšťa zásah do konečného súdneho rozhodnutia ako výnimku zo zásady právnej istoty a zo zásady *res iudicata*, ak je takýto zásah odôvodnený potrebou nápravy fundamentálnej chyby súdneho rozhodnutia. Inými slovami, zásah (teda zrušenie alebo zmena konečného súdneho rozhodnutia) musí byť legálny (spôsobom ustanoveným zákonom), musí byť legitímny (legitimita je daná potrebou nápravy fundamentálnej chyby) a musí byť proporcionálny. Proporcionálnosť musí existovať medzi záujmom na nezmeniteľnosti konečného súdneho rozhodnutia (na jednej strane) a legitímnym cieľom zásahu (na strane druhej). Predbežné opatrenia, neodkladné a iné opatrenia súdu, ktorých trvanie je podmienené meritórnym rozhodnutím sporu, nie sú v judikatúre ESLP považované za konečné rozhodnutia o spore v zmysle článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Garancie spravodlivého procesu sa v zmysle judikatúry ESLP aplikujú na takéto opatrenia iba v určitej logicky nevyhnutnej miere (napríklad nestrannosť a nezávislosť sudcu). Naopak, niektoré garancie z povahy vecí aplikovať nemožno (právo na verejné prejednanie vecí, právo byť vypočutý a podobne). Zachovanie princípov proporcionality je preto potrebné skúmať výlučne aplikáciou vnútroštátneho práva (§ 458 ods. 2 C. s. p.). Z týchto dôvodov generálny prokurátor zastáva názor, že princíp proporcionality je vzhľadom na svojvoľnosť a neudržateľnosť záverov odvolacieho súdu dodržaný a dovolanie generálneho prokurátora je v zmysle ustanovenia § 458 C. s. p. prípustné, a preto navrhol napadnuté uznesenie zmeniť tak, že dovolací súd uznesenie súdu prvej inštancie potvrdí.

7. Žalobca sa vo vyjadrení k dovolaniu generálneho prokurátora stotožnil s podaným dovolaním, a preto rovnako žiada, aby dovolací súd zmenil napadnuté uznesenie tak, že potvrdí uznesenie súdu prvej inštancie. Žalovaný sa k podanému dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie generálneho prokurátora podal oprávnený subjekt v zákonom stanovenej lehote (§ 461 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 464 C. s. p. v spojení s § 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie generálneho prokurátora treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 464 C. s. p. v spojení s § 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné.

9. Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je prípustné dovolanie generálneho prokurátora, ak to vyžaduje ochrana práv a túto ochranu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 458 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné iba za predpokladu, že právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 458 ods. 2 C. s. p.).

10. Pri výklade uvedených ustanovení C. s. p. a posudzovaní prípustnosti dovolania GP podaného v tomto prípade je potrebné mať na zreteli základné tézy vyplývajúce z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a najvyššieho súdu, ktoré sa síce týkajú iného mimoriadneho opravného prostriedku generálneho prokurátora (mimoriadneho

dovolania upraveného v Občianskom súdnom poriadku), tento iný mimoriadny opravný prostriedok má však s dovolaním generálneho prokurátora upraveným v C. s. p. spoločné to, že v oboch prípadoch ide o mimoriadny opravný prostriedok subjektu verejnej moci odlišného od účastníka konania (strany sporu). A práve to považuje predmetná judikatúra za osobitne významné.

11. EŠLP vo svojich rozsudkoch vychádza zo záverov Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátskej komisie), ktorá v správe o nezávislosti súdneho systému ako reakciu na právomoc prokuratúry v post-sovietskych štátoch podať mimoriadny opravný prostriedok akcentuje zásadu, že súdne rozhodnutie by nemalo podliehať žiadnej revízii mimo odvolacieho konania, najmä nie prostredníctvom protestu prokurátora alebo iného štátneho orgánu (štátneho úradníka) a zároveň mimo odvolacieho konania. EŠLP konštantne zastáva názor o porušení práva na spravodlivý súdny proces vtedy, keď k zrušeniu právoplatného rozhodnutia súdu došlo na základe mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý nebol dostupný účastníkom konania, ale len generálnemu prokurátorovi, ktorý mal, čo sa týka aplikácie tohto inštitútu, voľnú úvahu (rozsudok EŠLP vo veci Brumarescu proti Rumunsku).

12. Z judikatúry EŠLP ďalej vyplýva, že prieskum právoplatných súdnych rozhodnutí musí rešpektovať zásadu „vlády práva“ a princíp právnej istoty. Konečné rozsudky by mali vo všeobecnosti zostať nedotknuté, zrušené môžu byť iba za účelom nápravy fundamentálnych chýb (rozsudok EŠLP vo veci Tishkevich proti Rusku). Fundamentálne pochybenie, ktoré opodstatňuje zrušenie rozhodnutia, môže podľa názoru EŠLP predstavovať napríklad omyl v právomoci, vážne porušenie súdneho procesu alebo zneužitie právomoci (rozsudok vo veci Luchkina proti Rusku). Za fundamentálnu vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory (dve odlišné právne posúdenia). Mimoriadny prieskum by teda nemal byť skrytým odvolaním a možnosť dvoch právnych názorov na predmet konania nie je dôvodom na uskutočnenie takého prieskumu (rozsudok EŠLP vo veci Cornif proti Rumunsku, rozsudok vo veci Sizintseva a ostatní proti Rusku, rozsudok vo veci Abdullayev proti Rusku).

13. Ústavný súd už opakovane konštatoval, že vadu, ktorá podľa judikatúry EŠLP pripúšťa mimoriadny prieskum, nemožno považovať za skutočnosť, že na predmet konania existujú dva rozličné názory. Rozhodnutia EŠLP zdôrazňujú, že právoplatnosť rozhodnutia súdu nemá byť prelomená len z dôvodu dosiahnutia právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku) alebo iného právneho názoru. EŠLP tieto predpoklady prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov opätovne zdôraznil v rozhodnutiach vo veciach DRAFT-OVA, a.s. proti Slovenskej republike, PSMA, s.r.o. proti Slovenskej republike a COMPCAR, s.r.o. proti Slovenskej republike (I. ÚS 349/2015). Z predmetnej judikatúry EŠLP vyvodil ústavný súd názor, podľa ktorého nie je možné meritórne prejednať mimoriadny opravný prostriedok subjektu odlišného od účastníka konania podaný „z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, aj keby bola vec po právnej stránke skutočne nesprávne posúdená“ (I. ÚS 274/2016). Zároveň ústavný súd dospel k záveru, že „v prípade podania mimoriadneho dovolania práve z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia je potrebné pod porušením zákona rozumieť také porušenie procesného práva - zákona, ktoré v konečnom dôsledku znamená zároveň aj nesprávne právne posúdenie (či už hmotnoprávneho alebo prípadne procesného charakteru). V opačnom prípade, ak by nesprávne právne posúdenie bolo spájané výlučne s porušením hmotnoprávných ustanovení zákona (ktoréhokoľvek), tak by de facto v takmer každom prípade bolo možné napadnúť právoplatne rozhodnutú vec týmto mimoriadnym opravným prostriedkom, čím by sa tento mimoriadny opravný prostriedok dostal na úroveň „ďalšieho“ odvolania a bolo by len na svojvôli generálneho prokurátora, od ktorej právoplatne skončenej veci zasiahne podaním mimoriadneho dovolania s odvolaním sa na nesprávne právne posúdenie veci.“ (nález ústavného súdu sp. zn. III ÚS 357/2013 z 02. júla 2014). Ústavný súd taktiež zdôrazňuje, že „požiadavka presadenia vecnej správnosti a spravodlivosti meritórneho právoplatného rozhodnutia prostredníctvom mimoriadneho dovolania nie je legitímna v prípade, ak generálny prokurátor napriek záveru o rešpektovaní všetkých relevantných procesných pravidiel všeobecným súdom konajúcim o veci samej presadzuje využitím predmetného mimoriadneho opravného prostriedku výlučne svoj odlišný právny názor na hmotno-právne posúdenie právoplatne ukončenej kauzy. Totiž aj v prípade, ak by právny názor generálneho prokurátora rešpektoval kritérium vecnej správnosti pri rozhodovaní o merite veci, „porušenie“ zákona pričítateľné všeobecnému súdu by nemalo charakter narušenia

princípov spravodlivého procesu a v konečnom dôsledku by neznamenal odoprenie práva na súdnu ochranu v duchu čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“), pretože absentuje podstatné (závažné) porušenie práv účastníkov konania, ktorých ťažisko je v čl. 46 až čl. 50 ústavy.“ (nález ústavného súdu sp. zn. III ÚS 357/2013 z 02. júla 2014)

14. Najvyšší súd zastáva názor, podľa ktorého zo samej (výnimočnej) podstaty každého mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu stanovujúcu podmienky, za ktorých je prípustné prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia súdu, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (viď rozhodnutia najvyššieho súdu 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014.). Pokiaľ je takýto (reštriktívny) interpretačný prístup namiesto v prípade dovolania (teda mimoriadneho opravného prostriedku toho, koho sa právoplatne skončené civilné konanie bezprostredne týkalo - strany sporu alebo účastníka konania), o to viac je reštriktívny výklad opodstatnený v prípade dovolania GP - mimoriadneho opravného prostriedku, oprávnenie podať, ktorý nemá nikto z účastníkov konania, môže ho podať iba subjekt od nich odlišný (generálny prokurátor), ktorý ale podaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku sleduje presadenie toho, čo v procesnom zmysle zodpovedá záujmu iba jedného z účastníkov konania (jednej strany sporu). Reštriktívne posudzovanie mimoriadneho dovolania súvisí nielen s princípom právnej istoty, ale tiež s princípom rovnosti, lebo „intervenciou tretej osoby sa prima facie narúša právna istota druhého účastníka spoliehajúceho sa na záväzné a nezmeniteľné súdne rozhodnutie“ (I. ÚS 216/2016).

15. V danom prípade generálny prokurátor namieta, že napadnuté uznesenie vychádza z právnych záverov, ktoré sú svojvoľné a neudržateľné, keď odvolací súd vychádzal z nesprávneho právneho názoru, že predpokladom vydania zabezpečovacieho opatrenia je skutočnosť, že výška zabezpečovanej pohľadávky je primeraná hodnote veci, na ktorej sa zriaďuje záložné právo. Nesprávnou aplikáciou alebo interpretáciou niektorého ustanovenia dochádza k nesprávnemu právnomu posúdeniu. Generálny prokurátor teda napadnutému uzneseniu vytýka, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Konečným cieľom dovolania generálneho prokurátora je teda dosiahnuť právnu čistotu [„odstrániť“ rozhodnutie súdu založené na právnom názore súdu (s ktorými generálny prokurátor nesúhlasí) a tým vytvoriť procesnú situáciu, v ktorej ho bude možné nahradiť rozhodnutím založeným na „inom právnom názore“ (ktorý generálny prokurátor považuje za správny)].

16. Dovolanie generálneho prokurátora je postavené na dvoch zásadách, a to subsidiarity k iným prostriedkom nápravy a prísnej proporcionality medzi potrebou zrušiť rozhodnutie súdu a princípom právnej istoty. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti dovolania generálneho prokurátora, ktorá je vyvodzovaná z (generálnym prokurátorom tvrdenej) existencie fundamentálnej vady, musí zachovať istú postupnosť. V prvom poradí rieši napríklad otázku zachovania lehoty na podanie dovolania generálneho prokurátora, jeho podania oprávneným subjektom a na základe podnetu procesnej strany. Pokiaľ v rámci tohto posudzovania nezistí dôvod pre odmietnutie dovolania generálneho prokurátora, následne posudzuje otázky súvisiace s princípom subsidiarity tohto mimoriadneho opravného prostriedku, t. j. skúma, či podnecovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné prostriedky, ktorými sa sám mohol domôcť nápravy vytýkaných väd, prípadne či v čase podania dovolania generálneho prokurátora nemožno ochranu jeho práv dosiahnuť inými prostriedkami. K riešeniu otázok, ktoré vyplývajú z uplatnenia princípu proporcionality, dovolací súd pristupuje (môže pristúpiť) až v prípade, že nezistil dôvod pre odmietnutie dovolania generálneho prokurátora z niektorého dôvodu patriaceho do skôr skúmaného okruhu otázok (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3CdoGp/1/2017 zo dňa 14. septembra 2017).

17. V rámci posúdenia zachovania lehoty na podanie dovolania generálneho prokurátora, jeho podania oprávneným subjektom na základe podnetu procesnej strany dovolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci sú uvedené podmienky splnené. V rámci uplatnenia princípu subsidiarity a skúmania, či podnecovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné prostriedky na nápravu vytýkaných väd a či je možné v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť ochranu jeho práv inými prostriedkami, dovolací súd konštatuje, že v prípade namietanej existencie vady nemajúcej charakter procesného

pochybenia, ale spočívajúcej de facto v nesprávnom právnom posúdení, v právnej veci týkajúcej sa návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, žalobca nemá možnosť podať dovolanie, a to v zmysle § 421 ods. 2 C. s. p. Vzhľadom k uvedenému preto pristupuje k skúmaniu uplatnenia princípu proporcionality.

18. Posúdenie prípustnosti dovolania generálneho prokurátora patrí výlučne do právomoci najvyššieho súdu. I keby okolnosti uvádzané generálnym prokurátorom vyznievali v niektorom prípade v prospech ochrany práv, ktorú nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, a prípadne aj naznačovali, že napadnuté rozhodnutie zasiahlo do práva na spravodlivý proces alebo trpí vadami majúcimi za následok závažné porušenie práva, je vždy v právomoci najvyššieho súdu posúdiť podľa osobitných okolností daného prípadu splnenie posledného predpokladu prípustnosti dovolania generálneho prokurátora [viď slová „a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty“ (§ 458 ods. 2 C. s. p.)], to znamená uvážiť, či so zreteľom na individuálne okolnosti toho - ktorého prípadu sú dané výnimočné dôvody na to, aby princíp právnej istoty ustúpil požiadavke vecnej správnosti a zákonnosti rozhodnutia súdu. Táto úvaha dovolacieho súdu, samozrejme, nemôže byť založená na jeho ľubovôli. Na druhej strane sa ale táto úvaha dovolacieho súdu nemôže riadiť premisou, že v prípade každého vecne nesprávneho rozhodnutia je vždy daný dôvod na jeho zrušenie. V opačnom prípade [ak by záujem na zrušení dovolaním generálneho prokurátora napadnutého rozhodnutia zakladala (vždy už len) sama skutočnosť, že naozaj došlo k vytýkanej nesprávosti] by dovolanie generálneho prokurátora vykazovalo zreteľné znaky „skrytého dovolania“, teda opravného prostriedku, ktorý judikatúra ESLP i ústavného súdu označuje za neprípustný (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3CdoGp/2/2016 zo dňa 14. júna 2017).

19. Dovolací súd v danom prípade pri úvahe v zmysle § 458 ods. 2 C. s. p. prihliada na účel a zmysel ustanovení C. s. p., ktoré (zohľadňujúc určitú stránku konania alebo jeho predmet) vylúčením prípustnosti dovolania uprednostňujú princíp právnej istoty pred požiadavkou správnosti alebo spravodlivosti súdnych rozhodnutí. Dovolací súd pri tom zastáva názor, že pokiaľ zákonodarca úpravou niektorých prípadov (ne)prípustnosti dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku procesnej strany favorizoval princíp právnej istoty, o to viac sa musí tento princíp ako preferenčný uplatniť v prípade dovolania generálneho prokurátora, teda toho, kto nie je procesnou stranou. Obdobne sa najvyšší súd vyjadril aj v uznesení sp. zn. 3CdoGp/2/2016 zo dňa 14. júna 2017, kde aplikáciou uvedeného princípu dospel k záveru, že pokiaľ zákonodarca vyjadril (a to hneď na niekoľkých miestach v rámci niekoľkých právnych predpisov) úmysel nepodrobovať dovolaciemu prieskumu rozhodnutia o trovách exekúcie z dôvodu práve prevahy princípu právnej istoty nad požiadavkou zákonnosti rozhodnutí v prípade podania dovolania, o to viac treba pripísať dominantný význam princípu právnej istoty vtedy, keď je v obdobných prípadoch podané dovolanie generálneho prokurátora. Dovolací súd zároveň poznamenáva, že tento záver o favorizovaní princípu právnej istoty pred požiadavkou správnosti alebo spravodlivosti súdnych rozhodnutí je aplikovateľný aj na rozhodovanie o dovolaní generálneho prokurátora v predmetnej veci.

20. Vzhľadom k uvedenému, v súlade s konštantnou judikatúrou ESLP i ústavného súdu, dovolací súd konštatuje, že pokiaľ zákonodarca v rámci právnej úpravy nového civilného kódexu vylučuje možnosť dovolacieho prieskumu pri určitých druhoch rozhodnutí vydaných odvolacím súdom (vrátane rozhodnutia o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia) v zmysle § 421 ods. 2 C. s. p. odkazujúc na ustanovenie § 357 písm. a) až n) C. s. p., preferujúc tak princíp právnej istoty, o to viac je potrebné tento princíp aplikovať aj v konkrétnej veci na dovolanie podané generálnym prokurátorom, ako toho, kto nie je procesnou stranou.

21. Dovolací súd zároveň poznamenáva, že právoplatné rozhodnutie súdu, v zmysle argumentácie generálneho prokurátora založenej na de facto nesprávnom právnom posúdení, musí trpieť takými vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a zároveň potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty. Podmienka (a) existencie vady, ktorá má za

následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a podmienka (b) potreby zrušiť rozhodnutie prevyšujúcej nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty musia byť splnené kumulatívne. Nesplnenie čo i len jednej z týchto podmienok svedčí o neprípustnosti podaného dovolania generálneho prokurátora. K nedostatku podmienky (b), a to potreby zrušenia rozhodnutia prevyšujúcej nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty, sa dovolací súd vyjadril v bodoch 19. a 20. tohto rozhodnutia a vzhľadom k vyššie prijatému záveru dovolací súd uzatvára, že dovolanie generálneho prokurátora je v predmetnej veci neprípustné.

22. Nad rámec uvedeného dovolací súd uvádza, že čo sa týka podmienky (a) existencie vady, ktorá má za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné, túto nie je možné naplniť len odlišným právnym názorom generálneho prokurátora na danú vec, hoc zdôvodnenú potrebou vyriešenia právnej otázky majúcej zásadný význam z hľadiska vývoja judikatúry. Dovolanie generálneho prokurátora nemôže byť nástrojom zjednocovania judikatúry a nemá slúžiť ako „skryté dovolanie“, preto len „samotná existencia dvoch názorov na vec“ bez toho, aby išlo o potrebu odstránenia fundamentálnych väd principiálnej dôležitosti pre súdny systém nemôže odôvodňovať podanie dovolania generálnym prokurátorom (pozri napr. rozsudok ESLP vo veci COMPCAR proti SR).

23. Pre posúdenie prípustnosti a teda i dôvodnosti dovolania podaného generálnym prokurátorom a prípadného prijatia záveru o jeho prípustnosti a dôvodnosti je za kumulatívneho splnenia zvyšných podmienok uvedených v ustanoveniach § 458 ods. 1, 2 C. s. p. dôležité tiež vyhodnotenie, či skutočne právne závery obsiahnuté v napadnutom rozhodnutí je možné považovať za svojvoľné a neudržateľné. Uvedené je nevyhnutné podrobiť starostlivému prieskumu, len konštatovanie generálneho prokurátora o takejto existencii svojvoľných a neudržateľných právnych záverov nebude postačujúce pre vyhodnotenie dovolacieho súdu o splnení tejto podmienky prípustnosti dovolania. „Snaha presadiť zákonnosť, vecnú správnosť a aj spravodlivosť súdneho rozhodnutia vydaného v civilnom sporovom konaní, bez ohľadu na všeobecne platnú zásadu záväznosti a nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia, je legitímna vtedy, keď sa v súdnom konaní alebo rozhodnutí vyskytnú také závažné pochybenia, ktoré sú v zjavnom rozpore s ústavnými princípmi a tieto závažné pochybenia nie je možné odstrániť inak než použitím mimoriadneho opravného prostriedku. Pod závažnými pochybeniami je pritom nutné rozumieť „okolnosti podstatného a naliehavého charakteru“, resp. „závažnú vadu alebo justičný omyl“, ktoré sa premietnu do dôvodov vymedzených v § 458 ods. 2.“ (Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1470). V predmetnej veci otázka proporcionality medzi zabezpečenou pohľadávkou a výškou zábezpeky bola riešená napríklad aj v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 3Obo/18/2017 z 11. júla 2017, kde odvolací súd dospel k obdobnému záveru (vyjadrenému v bode č. 78), ako Krajský súd v Bratislave v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd preto, aj s prihliadnutím na uvedené, nemôže vyhodnotiť právne závery vyjadrené v dovolaní napadnutom rozhodnutí za svojvoľné a neudržateľné, majúce charakter závažnej vady alebo justičného omylu, a aj z tohto hľadiska konštatuje nesplnenie podmienok pre prípustnosť a dôvodnosť podaného dovolania generálnym prokurátorom.

24. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nezodpovedá záverom vyjadreným v doterajšej, vyššie uvedenej judikatúre ESLP a ústavného súdu, aby bol na podklade dovolania generálneho prokurátora uskutočnený mimoriadny prieskum vecnej správnosti právneho posúdenia vyjadreného v uznesení odvolacieho súdu o (ne)nariadení zabezpečovacieho opatrenia.

25. Na podklade vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že v individuálnych okolnostiach predmetného prípadu potreba zrušiť generálnym prokurátorom napadnuté rozhodnutie (v záujme toho, kto v predmetnom spore vystupoval v procesnom postavení žalobcu) nemá prevahu nad záujmom zachovania nezmeniteľnosti tohto rozhodnutia a neprevyšuje princíp právnej istoty (§ 458 ods. 2 C. s. p.) a právne závery uvedené v dovolaní napadnutom rozhodnutí nemožno považovať za svojvoľné a neudržateľné.

24. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie generálneho prokurátora odmietol podľa ustanovení § 464 C. s. p. a § 447 písm. c/ C. s. p.

25. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní generálneho prokurátora neodôvodňuje (§ 464 C. s. p. v spojení s § 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.